

Wie kan deze eischen in een voorstel behoorlijk redigeeren? Ik geloof, dat het met algemeene stemmen zal worden aangenomen.

Zeist, Juli 1915.

Dr. L. W. H. TJEENK WILLINK.

ANHEPATISCHE BILIRUBINEVORMING.

Met veel genoegen las ik, dat mijn artikel de belangstelling van prof. HIJMANS VAN DEN BERGH en dr. SNAPPER heeft opgewekt. Naar aanleiding van de noot, die zij onder hun verhandeling hieraan wijden, zou ik gaarne nog de volgende opmerking maken. De mindere gevoeligheid van de door mij gebruikte reactie bestaat hierin, dat er een zekere bilirubine-concentratie noodig is, alvorens de reactie positief wordt. Wanneer deze grens overschreden is, laat de gevoeligheid na voldoende oefening niets te wenschen over.

Ik heb de mogelijkheid van bilirubinevorming in de milt niet ontkend; alleen heb ik enkele gevallen genoemd, waarbij men vermeerderde bloedontleding in de milt mocht aannemen. en er toch van galkleurstofvorming in dit orgaan niets bleek. De laatste mededeeling van HIJMANS VAN DEN BERGH en SNAPPER is op dit gebied zeker zeer belangwekkend en de aandacht in hooge mate waard. M. i. moet het een spoorslag zijn, om over te gaan tot nader histologisch en micro-chemisch onderzoek van de milt, daar het toch altijd een moeilijkheid blijft, hoe de uitkomsten van genoemde schrijvers te rijmen zijn met het feit, dat o. a. HUNTER en KUENEN in de milt (en andere organen buiten de lever) wél haemosiderine, doch nooit bilirubine vonden. De proeven van NAUNYN en MINKOWSKY, die bij tevoren met AsH^3 icterisch gemaakte vogels na leverexstirpatie bilirubinurie en den icterus zagen verdwijnen, zijn wél bewijzend voor bilirubinevorming in de lever, doch sluiten hetzelfde proces in de milt niet uit, daar het eventueel hier gevormde bilirubine wel zóó weinig kan geweest zijn, dat de concentratie in het bloed niet hoog genoeg werd tot het optreden van icterus en bilirubinurie.

's-Gravenhage, Juli 1915.

L. S. HANNEMA.

DE DIAGNOSE VAN MENINGITIS CEREBROSPINALIS EPIDEMICA.

Hoewel het niet de bedoeling van SORMANI is, om twijfel uit te drukken aan de juistheid van de diagnose, acht hij het noodig er op te wijzen, dat, bij een eventueel samen te stellen overzicht der in ons land voorgekomen gevallen van nekkrimp, achter de door mij beschreven gevallen een vraagteken dient te worden geplaatst, omdat een beschrijving van het bacteriologisch onderzoek overbodig werd geacht. Deze uitlating zou bij de lezers den indruk kunnen verwekken, dat in onze gevallen de diagnose niet voldoende door bacteriologisch onderzoek werd gestaafd. Ik wil daarom nog eens uitdrukkelijk herhalen, dat in al onze gevallen het bacteriologisch onderzoek is verricht in het Centraal Laboratorium te Utrecht en dat de diagnose eerst werd gesteld, nadat de bekende kweek- en agglutinatieproeven bewezen hadden, dat de meningococcus van WEICHELBAUM aanwezig was.

Amersfoort, 13 Juli 1915.

R. R. ROCHAT.

VERPLEGINGSDIPLOMA'S ZONDER WAARDE.

Een juffrouw, mij persoonlijk bekend, dragende het verpleegsterscostuum, doch niet gediplomeerd, heeft dezer dagen, na drie maanden „studie” in enkele verloren avonduren, en na betaling van de somma van f 15.—, bij een verloskundige te dezer stede „examen” afgelegd en is thans in het bezit van het volgende, op mooi papier gedrukte en van een fraai gouden randje voorzien

GETUIGSCHRIFT.

Ondergeteekende verklaart, dat

Mejuffrouw N.

geschikt is voor kraamverzorgster, zoowel praktisch als theoretisch toegelicht, dus aan alle gewenschte eischen voldoen zal.

Mevr. N. N. (naam gedrukt)

gedipl. verloskundige

Amsterdam 191 . .

De bedoelde juffrouw, weer gemis aan de meest elementaire verstandelijke vermogens ik herhaaldelijk kon vaststellen, zal thans gaan concurreeren met de officieel gediplomeerde kraamverzorgsters, terwijl haar deskundige examenafneemster weten moet, dat haar gediplomeerde niet anders dan volmaakt onvoldoende gevormd kan zijn.

Vrije concurrentie is voorzeker toe te juichen, doch m. i. niet zulk een waarvan, zooals in dit geval, kraamvrouwen zeker vroeg of laat het slachtoffer zullen worden. Naar ik van een bekend huisarts verneem, komen genoemde „getuigschriften” meer voor en reken ik het mij daarom tot plicht het bovenstaande ter kennis der collegae te brengen. Misschien bestaat er kans, aan een dergelijk, door een deskundige gesanctioneerd misbruik op de een of andere wijze een einde te maken; althans het zooveel mogelijk te beperken.

Amsterdam, Juli 1915.

J. VAN DER HOEVEN LEONHARD.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Dysenterie bij het marinepersoneel te Soerabaja.

Ten vervolge van de mededeeling op bldz. 526 van ons vorig nummer omtrent de gevallen van dysenterie, voorgekomen onder de onderofficieren bij den torpedodienst te Soerabaja, welke mededeeling ontleend was aan het rapport van den inspecteur van den geneeskundigen dienst der zeemacht, dr. C. TH. HUMME, mag hier nog de aandacht gevestigd worden op een in het 118de *Bulletin* van den Bond van Geneesheeren in Nederl. Indië (15 Mei 1915) opgenomen brief van den waarnemenden hoofdinspecteur van den burgerlijken geneeskundigen dienst. In dat schrijven wordt gewezen op een rapport van den inspecteur voor Oost-Java, dr. TERBURGH, over deze epidemie van bacillaire dysenterie te Soerabaja. Dr. TERBURGH vestigt de aandacht van den hoofdinspecteur er op, dat eenige dezer zieken overleden, nadat zij reeds in het reconvalescentietijdperk der ziekte waren gekomen. Volgens zijn meening wezen de verschijnselen op serumziekte, welke meening echter niet verder met bewijzen gestaafd wordt. Wel wijst hij er verder op, dat in de gevangenis te Kediri bij een epidemie van dysenterie ook gebruik werd gemaakt van antidysenterie-serum en dat aldaar 22 personen één of meer inspuitingen met dat serum hebben ontvangen, zonder dat één er van overleden is of verschijnselen van serumziekte heeft vertoond. Hij legt vervolgens den nadruk er op, dat het te Kediri gebruikte serum dat van PASTEUR was, terwijl te Soerabaja dat van SPRONCK aangewend was. Naar aanleiding daarvan vraagt de waarnemende hoofdinspecteur aan de leden van den Bond, of hun ook gevallen bekend zijn van ernstige serumziekte na het gebruik van dit serum, of van het sterven van lijdens aan bacillaire dysenterie in het reconvalescentietijdperk door andere oorzaken.